

عنوان مقاله:

نقش و اهمیت آب (قنات) در توسعه پایدار روستایی

محل انتشار:

سومین همایش ملی راهبرد های مدیریت منابع آب و چالش های زیست محیطی (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

محمد اکبرپور - استادیار گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه رازی

مهسا شهبازی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، گروه جغرافیا دانشگاه رازی

خلاصه مقاله:

بخش اعظم سرزمین ایران در منطقه خشک و نیمه خشک و در محدوده کمربند بیابانی دنیا قرار گرفته است. بر این اساس، خشکی و کم آبی از ویژگی های ذاتی فلات مرکزی ایران است و دسترسی به منابع آب پایدار، مهم ترین چالش ساکنان این ناحیه بوده است. آنچه را که امروزه توسعه پایدار می نامند، در ساختار و سیستم قنات به خوبی رعایت شده و بر همین اساس، قنات بیش از سه هزار سال کارآمد بوده است. بنابراین مقاله حاضر برای رسیدن به هدف خود که بررسی تحول بهره برداری از منابع آب و نقش آن بر توسعه سکونتگاه های روستایی می باشد. روی آوردن به احداث چاه های عمیق و نیمه عمیق و گسترش روزافزون آنها باعث تغییراتی شدید در نظام بهره برداری از منابع آب و در نهایت، از بین رفتن روش های سنتی می گردد. هر چند هزینه های احداث قنات بالاتر از چاه است، اما بازدهی قنات دراز مدت در قبال مخارج آن بسیار زیادتر و با صرفه تر است. به عبارت دیگر، قنات یک منبع دائمی است که صرف نظر از مخارج اولیه و اندک لایروبی سالانه، می توان سالهای سال از آن استفاده کرد. از طرف دیگر هزینه های نگهداری قنات در مقایسه با هزینه های نگهداری چاه بسیار ناچیز می باشد. احداث قنات با وسایل ساده و نیروی کار محلی میسر است در حالی که حفر یک چاه نیاز به نیروی متخصص و دانش رسمی دارد که از توان اهالی یک روستا خارج می باشد. یافته های این پژوهش نشان می دهد، بر مبنای دانش بومی، احیای قنات می تواند به عنوان یک نظام آبیاری، تولیدی و اجتماعی و اقتصادی در بخش وسیعی از سرزمین ایران در خدمت توسعه پایدار روستایی قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

توسعه، توسعه پایدار، توسعه پایدار روستایی، منابع آب.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1810310>

